

[Justitsministeren.]

brugt så stærke ord som, at det efter fremkomsten af undersøgelsesudvalgets beretning

„måtte være klart for alle, at folketinget var blevet vildledt gennem den daværende Grønlandsministers besvarelse af det i folketinget stillede spørgsmål.“

Han tilføjede dog, at det ikke var klarlagt, „om ministeren bevidst havde givet folketinget en urigtig orientering“.

Det ærede medlem mente, at folketinget er

„henvist til alene at gøre ansvaret gældende over for den ansvarlige minister, og anses en retlig afgørelse for nødvendig, vil rigsretten være eneste mulige forum herfor“.

Jeg kan naturligvis ganske tiltræde, at rigsretten er rette forum for behandling af en straffesag mod en minister for hans virksomhed som minister. Spørgsmålet, der herefter foreligger, er, om forudsætningerne for at skride til rigsretsbehandling er til stede i denne sag.

I almindelige straffesager afgør anklagemyndigheden spørgsmålet om tiltale på grundlag af politirapporter og øvrige bevisligheder. Anklagemyndigheden skal ifølge retsplejelovens § 711 ikke blot have for øje, at straffskyldige personer drages til ansvar, men også, at forfølgning af personer, som ikke er straffskyldige, ikke finder sted. Hvis det ikke ventes, at en straffesag kan gennemføres til en fældende dom, vil anklagemyndigheden frafalde tiltale.

I den foreliggende sag er det folketinget, som er påtalemyndighed, hvorfor folketinget må foretage en tilsvarende afvejelse. Det er herefter hvert enkelt medlems pligt efter bedste overbevisning at skønne over, om der foreligger grundlag for at antage, at Kjærbøl vil kunne dømmes for de forhold, det fremsatte forslag til beslutning omhandler. Under disse omstændigheder mener jeg, det er min pligt over for tinget at redegøre for det skøn, som vi i justitsministeriet ud fra en rent juridisk vurdering er nået frem til.

Jeg skal afholde mig fra at gå i enkeltheder med hensyn til begivenhederne i marts 1957. Om bedømmelsen af beviserne for Kjærbøls skyld eller ikke-skyld skal jeg henholde mig til undersøgelsesudvalgets

bemærkninger og rigsadvokatens erklæringer.

Forud for en beslutning om tiltale skal ikke blot mulighederne for at føre bevis for de påståede gerninger vurderes. Påtalemyndigheden må også undersøge, om de påståede gerninger er straffbare, med andre ord, om der er straffebestemmelser, der forbyder den pågældende at gøre sådan og sådan.

For ministre gælder ikke særlige strafferegler, men det er lovgivningens almindelige straffebestemmelser, der må finde anvendelse, fortrinsvis bestemmelserne i straffelovens kapitel 16 om forbrydelse i offentlig tjeneste eller hverv.

Det foreliggende specificerede forslag til folketingsbeslutning om rigsretstiltale beskriver en række handlinger, og spørgsmålet er altså, om de beskrevne handlinger indebærer overtrædelser af straffeloven.

Det første tiltalepunkt er Kjærbøls påståede medvirken til, at skibsførerne afgav erklæring nr. 2, som var ændret i forhold til erklæring nr. 1.

Som forholdet er beskrevet, har man muligvis haft for øje straffelovens § 163 om straf for urigtig skriftlig erklæring til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige. For at kunne straffe efter denne bestemmelse må det dokumenteres, at Kjærbøl måtte være klar over, at erklæring nr. 2 er urigtig. Undersøgelsesudvalget har imidlertid ikke fastslået, at den ene erklæring er mere „rigtig“ end den anden. Ved bedømmelsen af dette spørgsmål og ved bedømmelsen af hele sagen må man ikke glemme, at det særlige sagkyndige udvalg vedrørende besejling af Grønland i sin betænkning af september 1959 er gået ind for vinterbesejling af Grønland. Besejlingsudvalgets udtalelse lyder således:

„På grundlag af samtlige foreliggende oplysninger og efter indgående overvejelser er udvalget kommet til den overbevisning, at sejlads mellem Grønland og det øvrige Danmark i alle årets måneder må anses nødvendig, og at den vil være forsvarlig under forudsætning af, at nødvendige foranstaltninger til betryggelse af sejladsen gennemføres. Det er således efter udvalgets opfattelse en betingelse for sejladsens opretholdelse i vintermånederne, at en isrekognoscering og ismelde-tjeneste som omhandlet i kapitel C, afsnit